

דף סב.

עין משפט א. הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ב ה"ד

וּשְׁלֹשָׁה נְבִיאִים עָלוּ עִמָּהֶם מִן הַגּוֹלָה פ. אֶחָד הָעֵיד לָהֶן
עַל מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ. וְאֶחָד הָעֵיד לָהֶן עַל מְדוּתָיו. וְאֶחָד
הָעֵיד לָהֶן שֶׁמִּקְרִיבִין עַל הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה כָּל הַקִּרְבָּנוֹת אֲף
עַל פִּי שְׂאִין שָׁם בֵּית:

עין משפט ב.ג. הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ב ה"ז

אַרְבַּע קָרְנוֹת שֶׁל מִזְבֵּחַ וְיִסוּדוֹ וְרַבּוּעוֹ מְעַכְבִּין ז. וְכָל
מִזְבֵּחַ שְׂאִין לוֹ קָרֶן יְסוּד וְכַבֵּשׁ וְרַבּוּעַ הָרִי הוּא פָּסוּל
שֶׁאֲרַבְעָתָן מְעַכְבִּין. אָבָל מִדַּת אֲרָכּוֹ וּמִדַּת רְחִיבּוֹ וּמִדַּת
קוּמָתוֹ אֵינָן מְעַכְבִּין. וְהוּא שְׁלֵא יִפְחַת מֵאֵמָה עַל אֵמָה

פ. כסף משנה: ומ"ש ושלשה נביאים עלו עמהם מן הגולה וכו'. בפרק קדשי קדשים (דף ס"ב):

ז. כסף משנה: ארבע קרנות של מזבח ויסודו ורבוועו מעכבין וכו'. בפרק קדשי הקדשים (דף ס"ב) תנו רבנן קרן וכבש ויסוד וריבוע מעכבין מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין מנא ה"מ אמר רב הונא אמר קרא המזבח כל מקום שנא' המזבח לעכב ופירש"י וריבוע אם אין המזבח מרובע. בכל מקום שנא' המזבח לעכב דהמזבח משמע כשהוא כן הוא דמיקרי מזבח ואי לא לא ובקרן כתיב קרנות המזבח וביסוד כתיב אל יסוד המזבח ובכבש כתיב אל פני המזבח והוא הכבש שהוא פניו של מזבח שעולין לו דרך שם כי היכי דחשיב צד מזרחית פני אהל מועד מחמת שהפתח שם ובריבוע כתיב רבוע יהיה המזבח. ואהא דתניא מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין אמר רבי מני ובלבד שלא יפחתנו ממזבח שעשה משה וכמה אמר רב יוסף אמה מחכו עליה חמש אמות ארך וחמש אמות רוחב רבוע יהיה המזבח א"ל אביי דילמא מקום מערכה קאמר מר אמר ליה מר דגברא רבא הוא ידע מאי קאמינא ופירש"י דילמא מקום מערכה קאמר דהוי אמה שבין הקרנות ומקום הילוך ממעטים בו אמתיים לכל צד פש ליה אמה על אמה:

בְּרוּם שְׁלֹשׁ אַמּוֹת כְּשַׁעוֹר מְקוֹם הַמַּעֲרָכָה שֶׁל מִזְבֵּחַ מִדָּבָר:

עין משפט ד. הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ב ה"ז

וְכֹךְ הֵיטָה מִדָּתוֹ וְצוּרְתוֹ ק. עֲלָה חֲמִשָּׁה טַפָּחִים וְכִנְסָה
חֲמִשָּׁה טַפָּחִים זֶהוּ יְסוּד. נִמְצָא רַחֲב שְׁלֹשִׁים אַמָּה וּשְׁנַיִ

ק. כסף משנה: ומ"ש וכך היתה מדתו וצורתו עלה ה' טפחים וכנס ה' טפחים זה יסוד וכו'.
בפ"ג דמדות (משנה א') תנן המזבח היה ל"ב על ל"ב עלה אמה וכנס אמה זה יסוד
נמצא ל' על ל' עלה ה' וכנס אמה זה הסובב נמצא כ"ח על כ"ח מקום הקרנות אמה מזה
ואמה מזה נמצא כ"ו על כ"ו מקום הילוך רגלי הכהנים אמה מזה ואמה מזה נמצא כ"ד
על כ"ד מקום המערכה ואמרינן עלה בפ' שתי הלחם (דף צ"ז:): עלה אמה וכנס אמה זה
יסוד נמצא ל' על ל' שלשים ושני טפחים הויין כלומר כיון דכניסה דיסוד לא הוי אלא
באמה בת ה' פשו טפח מכאן וטפח מכאן ותו עלה ה' וכנס אמה זהו סובב נמצא כ"ח על
כ"ח כ"ח וד' טפחים הוי אלא דכיון דלא הוי אמה לא חשיב ליה ואע"ג דהא דאמרינן
כיון דלא הוי אמה לא חשיב ליה אתמר למאי דס"ד דחיק האמה כנסה ובתר הכי אסיקנא
דחיק האמה כגבהה כבר נתבאר שרבינו סובר דלמסקנא נמי כנסה דיסוד באמה בת ה'
טפחים וזהו שכתב רבינו בפ"ג המשנה פ"ג דמדות מה שאמר נמצא ל' על ל' הוא ל' ושני
טפחים על ל' ושני טפחים לפי שלא כנס אלא ה' טפחים כמו שביארנו וכן אמר נמצא
כ"ח על כ"ח היינו כ"ח וד' טפחים אלא שהוא לא מנה הטפחים שהוא פחות מאמה כיון
דלא הוי אמה לא חשיב ליה וזה המאמר קיים עכ"ל. כלומר אע"ג דהא דכיון דלא הוי
אמה לא חשיב ליה אתמר למאי דס"ד הוא מאמר קיים דגם למאי דאסיקנא אמרינן הכי.
ודע דאפי' לפירוש רש"י אנו צריכין לומר דמתניתין לאו דוקא דהא גם למסקנא כניסה
דסובב באמה בת ה' טפחים ואם כן ע"כ כי קתני נמצא כ"ח על כ"ח היינו כ"ח ושני
טפחים על כ"ח ושני טפחים אלא דכיון דהוי בציר מאמה לא חשיב ליה ולדעת רבינו
דכניסה דיסוד נמי הוי באמה בת ה' טפחים הוה ליה ד' טפחים דלא חשיב להו. ובהשגות
רחבו כ"ד אמה וד' טפחים על כ"ד אמה וד' טפחים. א"א אולי אינו כן כי הד' טפחים
הם כניסת הקרנות מדפני המזבח עכ"ל. ודבר פשוט הוא שטענת אולי אינה טענה וכל שכן
למה שכתבתי דלפירש"י נמי כ"ח על כ"ח לאו דוקא. וכתוב בפרוש ה"ר שמעיה על
מתניתין דבסמוך עלה אמה וכנס אמה עלה ה' וכנס אמה הכניסות שנה במשנה אבל עלה
שלש זה מקום הקרנות שלא היה שם כניסה לא קא חשיב ואותן ג' כתובות במקרא וג'
אמות קומתו משפת סובב ולמעלה עכ"ל. כלומר דאמרינן בפרק קדשי קדשים לרבי יוסי
דנקטינן כוותיה דמאי דכתיב וג' אמות קומתו היינו משפת סובב ולמעלה וכמו שכתבתי

טַפְּחִים עַל רֶחֶב שְׁלֵשִׁים אֲמָה וּשְׁנַי טַפְּחִים. עֲלָה שְׁלֵשִׁים
טַפְּחִים וְכִנֹּס חֲמֵשֶׁה טַפְּחִים זֶהוּ סוּבב עֲלָה נְמָצָא רֶחֶבו
שְׁמוֹנֶה וְעֶשְׂרִים אֲמָה וְאַרְבָּעָה טַפְּחִים עַל שְׁמוֹנֶה
וְעֶשְׂרִים אֲמָה וְאַרְבָּעָה טַפְּחִים וּמְקוֹם הַקְּרָנוֹת אֲמָה מִזֶּה
וְאֲמָה מִזֶּה סָבִיב. וְכֵן מְקוֹם רִגְלֵי הַכֹּהֲנִים אֲמָה סָבִיב.
נְמָצָא מְקוֹם הַמַּעְרָכָה רֶחֶבו עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע אַמּוֹת
וְאַרְבָּעָה טַפְּחִים עַל עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע אַמּוֹת וְאַרְבָּעָה
טַפְּחִים:

עין משפט ה.ו. הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ב הי"ז
עין לעיל עין משפט ב ג

דף סב :

עין משפט א. הרמב"ם הל' איפורי מזבח פ"ז ה"ג

כָּל הָעֲצִים הַחֲדָשִׁים כְּשֵׁרִים לַמַּעְרָכָה ר. וְלֹא הָיוּ מְבִיאִין
מִשָּׁל זֵית וְלֹא מִשָּׁל גֶּפֶן מִשּׁוֹם יָשׁוּב אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וּבְאֵלוֹ
הָיוּ רִגְלֵינָם בְּמַרְבֵּיּוֹת שֶׁל תְּאֵנָה שֶׁל חֲדָשִׁים שְׂאִינָן

לעיל והיינו מקום הקרנות ובסמ"ג מצאתי שהיה כתוב כן במשנה עצמה שהוא גורס
במשנה עלה ה' אמות וכנס אמה זהו סובב עלה ג' וכנס אמה זהו מקום הקרנות כלומר
וגובה כל קרן אמה הרי עשר אמות גובה המזבח וכיון שכן יש להגיה בדברי רבינו אצל
מ"ש ונמצא רחבו כ"ח אמה וד' טפחים על כ"ח אמה וד' טפחים עלה י"ח טפחים וכונס
לקרן זוית של הי"ח בנין חלול מרובע לכל ד' קרנות וכך מצאתי בספר מוגה:

ר. כסף משנה: כל העצים החדשים כשרים למערכה וכו' עד ובשל עץ שמן. משנה וגמרא
בפ' ב' דתמיד (דף כ"ט) ובמקום מה שאמרו בגמרא בתאנה דלא עבדא פירי כתב רבינו
תאנה של חרשים כלומר של יערים: והגירסא שצ"ל עשה משה וכו'. מימרא בזבחים פ' קדשי
הקדשים (ס"ב:):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

בַּיְשׁוּב. וּבַשֶּׁל אֶגּוֹז וּבַשֶּׁל עֵץ שָׁמֶן. וְהִגְזְרִין שְׁעָשָׂה מִשֶּׁה אִמָּה אֶרְכָן וְאִמָּה רַחֲבָן וְעַבְיָן כְּמַחֲק גְדִישׁ שֶׁל סְאָה וּכְמוֹתֶן עוֹשִׂין לְדוֹרוֹת:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ב הי"ג

וּכְבֹשׁ הָיָה בְּנוֹי לְדְרוֹמוֹ שֶׁל מְזֻבַח שׁ. אֶרְכּוֹ שְׁלֵשִׁים וּשְׁתַּיִם אִמָּה עַל רַחֲב ט"ז אִמָּה וְהָיָה אוֹכֵל בְּאֶרֶץ

ש. כסף משנה: וכבש היה בנוי לדרומו של מזבח וכו'. גם זה משנה שם (משנה ג') ובפרק קדשי הקדשים (דף ס"ב:) מייתי מקראי דכבש בדרום ותניא במכילתא לא תעלה במעלות על מזבחי עשה כבש למזבח שלא יעשה מדרגות שגורמים לגילוי ערוה מחמת הרחבת הפסיעות אין לי אלא עליה ירידה מניין ת"ל אשר לא תגלה ערותך עליו: ומה שכתב והיה אוכל בארץ שלשים אמה מצד המזבח ופורח ממנו אמה על היסוד ואמה על הסוכב. בפרק קדשי הקדשים רמו מתני' אהדדי דתני חדא כבש היה לדרומו של מזבח אך ל"ב והמזבח ל"ב אך הרי אך המזבח והכבש ס"ד וכי מני להו אהדדי בפרק ה' דמדות (משנה א') הכבש והמזבח ס"ב והא ס"ד הוי תופסין בקרקע העזרה והתם לגבי תפיסת הקרקע מני להו ומשני נמצא פורח אמה על יסוד ואמה על סוכב ופירש"י שראש הכבש פורח ועולה על [שתי אמות של] כניסת היסוד והסוכב [מגיע לראש המזבח] ונמצאו שתי אמות העליונות שלו נבלעות בל"ב אמות [של מזבח] ובפרק איזהו מקומן (דף נ"ד) מקשה לרב דאמר דהא דתניא מזרחית דרומית לא היה לו יסוד בבנין מדקתני פורח אמה על יסוד מכלל דאיכא כניסת היסוד לדרום דהא כבש לדרום הוא ומשני אימא כנגד אמה יסוד ופירש"י כנגד מקום שהכניסה ראויה להיות ולא שהיתה שם ומיהו שתי אמות נבלעות לתוך ל"ב של מזבח שהיה נכנס לתוך הפנימי שכנגד בליטה שהיסוד התחיל לאכול בה בדרום אמה אחת: ומה שכתב ואויר מעט היה מפסיק בין הכבש למזבח כדי ליתן האיברים למזבח בזריקה. בפרק קדשי הקדשים (דף ס"ב:) שאל ר"ש בר יוסי בן לקוניא את ר' יוסי אומר היה רשב"י אויר יש בין כבש למזבח א"ל ואתה אי אתה אומר כן והלא כבר נאמר ועשית עולתיך הבשר והדם מה דם בזריקה אף בשר בזריקה א"ל שאני אומר עומד בצד מערכה וזורק כשהוא זורק למערכה דליקה הוא זורק או למערכה שאינה דליקה זורק הוי אומר למערכה דליקה הוא זורק התם משום דלא אפשר רב פפא אמר כי דם מה דם אויר קרקע מפסיקו אף בשר אויר מפסיקו ופירש"י אויר יש בין כבש למזבח שלא היה ראש הכבש נוגע במזבח אלא אויר מעט מפסיק בינתים וכו'. מה דם עולה שעומד בארץ וזורק מן הכלי כדכתיב וזרקו אף בשר בזריקה אלמא אויר יש ומחמת האויר הוא זריקה שעומד בכבש וזורק אל עבר האויר למערכה וכו' שאני אומר בצד המערכה בראש המזבח [וזורק]

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

שְׁלֵשִׁים אֲמָה מֵצַד הַמִּזְבֵּחַ. וּפּוֹרֵחַ מִמֶּנָּה אֲמָה עַל הַיְסוּד
וְאֲמָה עַל הַסּוּבָב. וְאוֹר מְעַט הָיָה מִפְּסִיק בֵּין הַכֶּבֶשׂ
לַמִּזְבֵּחַ כְּדֵי לִתֵּן הָאֵיבָרִים לַמִּזְבֵּחַ בְּזֵרִיקָה. וְגִבָּה הַכֶּבֶשׂ
תִּשַׁע אַמּוֹת פְּחוֹת שְׁתּוֹת עַד כְּנֶגֶד הַמַּעְרָכָה:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ז הי"א

כָּל הָעוֹלָיִן לַמִּזְבֵּחַ עוֹלָיִן דֶּרֶךְ יָמִין וּמִקִּיפִין וַיּוֹרְדִין דֶּרֶךְ
שְׂמָאל. חוץ מן העולה לאחד משלשה דברים אלו
שְׁלֹמֶעָה בְּקֶרֶן זוֹ שֶׁהֵן עוֹלָיִן וְנִפְנִין עַל הַשְּׂמָאל לְקֶרֶן
וְעוֹשִׂין מְלֶאכֶתָן וְחוֹזְרִין לְעֵקֶב. וּמִפְּנֵי מָה נִפְנִין לְשְׂמָאל
כְּדֵי שִׁיפְגְּעוּ בְּקֶרֶן מַעְרָבִית דְּרוֹמִית תְּחִלָּה. שָׂאם נִפְנִין
עַל יָמִין וּמִקִּיפִין אֶת כָּל הַמִּזְבֵּחַ עַד שִׁיגִיעוּ לְקֶרֶן
דְּרוֹמִית מַעְרָבִית שְׂמָא יִתְעַשֵּׂן הַפִּים וְהַיֵּן אוֹ שְׂמָא יָמוֹת
הָעוֹף בְּעֶשֶׂן הַמִּזְבֵּחַ:

עין משפט ד. הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ב הי"ג

עיין לעיל עין משפט ב

ולהכי אתא קרא. א"ל כשהוא זורק למערכה דליקה הוא זורק וכו' כלומר משום הא למה
לי קרא פשיטא דע"כ הוא זורקו שהרי אין יכול לסדר סביב על ראשי העצים שאין המערכה
דולקת שם אלא הימנו והלאה מקום שהמערכה דולקת והתם משום דלא אפשר הוא דע"כ
כי אתא קרא לאשמועינן אתא דיש אויר בין כבש למזבח. רב פפא אמר לא מצית אמרת
דהיקש לאשמועינן אתא דעומד בצד המערכה וזורק דהפסקת אויר רצפה בעינן כי דם מה
דם אויר קרקע הרצפה מפסיק בינו למזבח אף בשר וכו': ומה שכתב וגובה הכבש תשע אמות
פחות שתות עד כנגד המערכה. זה פשוט ממה שנתבאר שגובה המזבח עד ראש המערכה
למעלה ט' אמות וכולם באמה בת ו' טפחים חוץ מאמה יסוד שהיא באמה בת ה':

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ו ה"ד

כְּשֶׁמִנְתַּח אֵיבְרֵי הָעוֹלָה ה' מוֹלִיכִין אֶת כָּל הַנִּתְחִים לְכַבֵּשׁ
וּמוֹלִחִין אוֹתָם שָׁם. וְאַחַר כֵּן מַעֲלִין כָּל הָאֵיבָרִים לְרֹאשׁ
הַמִּזְבֵּחַ. וּמְסִיר גִיד הַנֶּשֶׁה בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ וּמְשַׁלְּכּוֹ עַל
גִּבֵי הַדָּשָׁן שֶׁבְּאֲמָצֵעַ הַמִּזְבֵּחַ. וְזוֹרֵק כָּל הָאֵיבָרִים עַל
הָאֵשׁ שֶׁנֶּאֱמַר 'הַבֶּשֶׂר וְהַדָּם'. כְּשֶׁשָּׂהָדָם בְּזָרִיקָה כֵּן כָּל
הַבֶּשֶׂר בְּזָרִיקָה. וְאַחַר שֶׁזִּזְרָקָן חוּזֵר וְעוֹרֵךְ אוֹתָן עַל הָאֵשׁ
שֶׁנֶּאֱמַר 'וְעָרַךְ הִכְהֵן אֹתָם'. וְאֵיבָרִים שֶׁצִּלְּאָן וְאַחַר כֵּן
הֶעֱלָן לְמִזְבֵּחַ אֵין בָּהֶם מְשֹׁם רִיחַ נִיחוּחַ:

עין משפט ו.

הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ב ה"ד

וּשְׁנֵי כְּבָשִׁים קְטָנִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ * שֶׁבָּהֶם פּוֹנִים לְיִסוּד
וְלִסּוּב וּמְבַדְּלִין מִן הַמִּזְבֵּחַ כְּמֵלֵא נִימָא. וְחִלּוֹן הִיֵּתָה

ת. כסף משנה: כשמנתח איברי העולה וכו'. בפ"ב דיומא (דף כ"ה) תנן הפייס השני מי
שוחט וכו' מי מעלה איברים לכבש ובפ"ד דתמיד (דף ל"א): תנן גבי איברי התמיד
הלכו ונתנום מחצי הכבש ולמטה במערבו ומלחום ובפ' הקומץ רבה (דף כ"א): תניא
שאחד מג' מקומות שהמלח נתון היה על גבי הכבש ששם מולחים האיברים. ומ"ש ואחר
כך מעלים כל האיברים לראש המזבח. בפ"ב דיומא (דף כ"ו) תנן הפייס הרביעי מי מעלה
איברים מן הכבש למזבח ובפ"ה דתמיד תנן אמר להם בואו והפיסו מי מעלה אברים מן
הכבש למזבח. ומ"ש ומסיר גיד הנשה בראש המזבח ומשליכו ע"ג הדשן שבאמצע המזבח.
מימרא בר"פ גיד הנשה (דף צ'): ומ"ש וזורק כל האיברים על האש וכו'. כן משמע בסוף
מסכת תמיד ובפרק טבול יום (דף ק"ד) אמרו מה דם בזריקה אף בשר בזריקה. ומ"ש ואחר
שזרקן חוזר ועורך אותם על האש וכו'. בסיפרא פ"ד. ומ"ש ואיברים שצלאן ואחר כך העלן
למזבח אין בהם משום ריח ניחווח. מימרא בפרק הקומץ רבה (דף כ"א):

א. כסף משנה: ומ"ש ושני כבשים קטנים יוצאים ממנו שבהם פונים ליסוד ולסובב ומובדלים
מן המזבח כמלא נימא. מימרא דרב יהודה בפרק קדשי הקדשים ומסיים בה משום
שנאמר סביב רבי אבהו אמר רבוע ופירש"י שני כבשים קטנים יוצאים מן הכבש וכו'
אותו שפונין בו לסובב יצא במזרחו של כבש לימין ויוצא ומתחיל בשיפולו של כבש

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

בְּמַעֲרָבוֹ שֶׁל כֶּבֶשׂ אִמָּה עַל אִמָּה וְרִבּוּבָה הִיְתָה נִקְרָאת.
שָׁבָה נוֹתְנִין פְּסוּלֵי חֲטָאת הָעוֹף עַד שֶׁתַּעֲבֹר צוֹרְתָהּ
וְתֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה:

עין משפט ז. הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ב הי"ג
עיינ לעיל עין משפט ב

ונמשך ועולה באלכסון עד שמגיע לסובב והפונה ליסוד יוצא למערבו להוליך בו שירים של חטאת שיורד מן המזבח פונה לשמאלו ליסוד דרומי ומתחיל לצאת בשיפולו של כבש רחוק מן המזבח כדי שיהא נוח לשפע ולירד ליסוד. משום שנאמר סביב שיהא היקף למזבח כל דהו ואי היה מחוברין שוב אין היקף אפילו כחוט: ומ"ש וחלון היתה במערבו של כבש אמה על אמה ורבוכה היתה נקראת שבה נותנין פסולי חטאת העוף וכו'. במשנה פרק ג' דמדות ורבוכה היתה לו במערבו וכו' ששם היו נותנים פסולי חטאת העוף. וכתב הראב"ד על דברי רבינו א"א לא כי אלא החלון לבד והרבוכה לבד וכך היא שנויה במסכת מדות עכ"ל. ושותיה דמר לא ידענא שאין במסכת מדות זולת המשנה שכתבתי בסמוך ורבינו כתב בפ"י המשנה דאיתא בתוספתא בזבחים חלון היתה במערבו של כבש אמה על אמה ורבוכה היתה נקראת ששם זורקין פסולי חטאת העוף עד שתעובר צורתה ותצא לבית השריפה עכ"ל. והוא הלשון שהעתיק פה תיבה בתיבה. ולשון רבוכה פירש ה"ר עובדיה שהוא כמו נבוכה כלומר שהיתה חלולה: